

แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

องค์การบริหารส่วนตำบลภูทวน
อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

คำนำ

แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ขององค์การบริหารส่วนตำบลภูพานจัดทำขึ้นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ และตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๒๙๓๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น(พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) ซึ่งให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและประเด็นยุทธศาสตร์ในกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น แผนพัฒนาท้องถิ่น(พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) จึงเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลภูพานในห้วงระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) โดยได้แสดงรายละเอียดแผนงาน/โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปีในระหว่างปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ สำหรับนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลภูพานและการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่น

แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ขององค์การบริหารส่วนตำบลภูพานเป็นแผนที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการพัฒนาของประชาคมท้องถิ่นในเขตตำบลภูพานโดยได้นำข้อเสนอความต้องการพัฒนาของประชาคมมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น(พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) และพิจารณาถึงความสอดคล้องของแผนพัฒนากับสถานะทางการคลัง และทรัพยากรในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลภูพานด้วยการจัดเรียงลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและมีความจำเป็นเร่งด่วนมากต้องนำไปปฏิบัติก่อน ซึ่งแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) จะประกอบด้วยโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลภูพานดำเนินการเอง และโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลภูพานอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการตามที่ระเบียบ กฎหมาย กำหนดไว้ รวมถึงโครงการที่เกินศักยภาพของท้องถิ่นในเขตตำบลภูพาน ที่จะต้องเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่น โดยแผนพัฒนาท้องถิ่น(พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ดังกล่าว สภาองค์การบริหารส่วนตำบลภูพานได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ “ร่าง” แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ในคราวการประชุมสภาสมัยสามัญ สมัยที่ ๒ ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๒

งานนโยบายและแผน
องค์การบริหารส่วนตำบลภูพาน
มิถุนายน ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
ส่วนที่ ๑	สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน	๔
ส่วนที่ ๒	ยุทธศาสตร์องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	
	- ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค	๑๖
	- ยุทธศาสตร์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๐
	- การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	๓๕
ส่วนที่ ๓	การนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ	
	- ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนงาน	๔๓
	- แบบ ผ ๐๑	๔๔/๑
	- แบบ ผ ๐๒	๔๕
	- แบบ ผ ๐๓	๑๔๖
ส่วนที่ ๕	การติดตามและประเมินผล	๑๕๕

ภาคผนวก

- สำเนาหนังสือส่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๑

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑.ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลภูห่าน ตั้งอยู่บ้านหนองตาไถ่ หมู่ที่ ๒ ตำบลภูห่าน อำเภอสีชมพู จังหวัด ขอนแก่น ห่างจากอำเภอสีชมพูประมาณ ๓๐ กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดขอนแก่นประมาณ ๑๑๔ กิโลเมตร

๑) เนื้อที่

เนื้อที่ทั้งหมด ๒๘,๑๒๕ ไร่ หรือประมาณ ๔๕ ตารางกิโลเมตร

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดเขตตำบลบ้านใหม่ อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น
ทิศใต้	ติดเขตตำบลหนองเขียด อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันออก	ติดเขตตำบลซำยาง อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันตก	ติดเขตตำบลนาหนองพุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปมีลักษณะ เป็นที่ราบสูง บางส่วนเป็นลอนลูกคลื่นใกล้บริเวณเชิงเขา บางส่วนเป็นภูเขาที่มีความสูงประมาณ ๕๐๐ – ๗๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเล

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ มีลักษณะภูมิอากาศค่อนข้างร้อน และ แห้งแล้ง โดยเฉพาะในฤดูแล้ง สำหรับฤดูกาล มี ๓ ฤดู ได้แก่

ฤดูหนาว	ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์
ฤดูร้อน	ตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนมิถุนายน
ฤดูฝน	ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึงเดือนตุลาคม

๑.๔ ลักษณะของดิน

ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนดินเหนียว อุ่มน้ำได้

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติและที่สร้างขึ้น ลำห้วยตามธรรมชาติในฤดูแล้งจะขาดน้ำ

๑.๖ ลักษณะของป่าไม้

มีป่าไม้ คือ ภูเขาภูห่าน และป่าสงวนแห่งชาติดงลาน

๕

ด้านการคลังท้องถิ่น

1. สถานะการคลัง

1.1 งบประมาณรายจ่ายทั่วไป

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2561 องค์การบริหารส่วนตำบลภูห่าน มีสถานะการเงินดังนี้

ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2561

1.1.1 เงินฝากธนาคารทั้งสิ้น	25,719,872.68	บาท
1.1.2 เงินสะสม	9,404,858.61	บาท
1.1.3 เงินสำรองเงินสะสม	10,553,449.73	บาท
1.1.4 รายการกันเงินไว้แบบก่องหนผู้กักขังและยังไม่ได้เบิกจ่าย จำนวน	โครงการ	
	รวม	บาท
1.1.5 รายการที่ได้กันเงินไว้โดยยังไม่ได้ก่องหนผู้กักขัง จำนวน	โครงการ	
	รวม	บาท

1.2 เงินกู้ยืมค้าง

2. การบริหารงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ.2560

(1) รายรับจริงทั้งสิ้น 32,924,497.97 บาท ประกอบด้วย

หมวดภาษีอากร	56,639.95 บาท
หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต	11,126.00 บาท
หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	240,860.80 บาท
หมวดรายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์	- บาท
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	253,000.00 บาท
หมวดรายได้จากทุน	- บาท
หมวดภาษีจัดสรร	14,746,382.22 บาท
หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป	17,616,489.00 บาท

(2) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลให้โดยระบุวัตถุประสงค์ 200,440.00 บาท

(3) รายจ่ายจริง จำนวน 29,892,306.00 บาท ประกอบด้วย

งบกลาง	7,372,817.00 บาท
งบบุคลากร (หมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราว)	9,454,731.58 บาท
งบดำเนินงาน (หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ และหมวดค่าสาธารณูปโภค)	8,308,154.54 บาท
งบลงทุน (หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง)	2,612,020.00 บาท
งบรายจ่ายอื่น (หมวดรายจ่ายอื่น)	-
งบเงินอุดหนุน (หมวดเงินอุดหนุน)	1,944,582.88 บาท
(4) รายจ่ายที่จ่ายจากเงินอุดหนุนที่รัฐบาลให้โดยระบุวัตถุประสงค์	200,440.00 บาท
(5) มีการจ่ายเงินสะสมเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ จำนวน	1,532,000.00 บาท

3. งบประมาณ

၁

ทรัพย์สินจำนำจำนวน-..... บาท

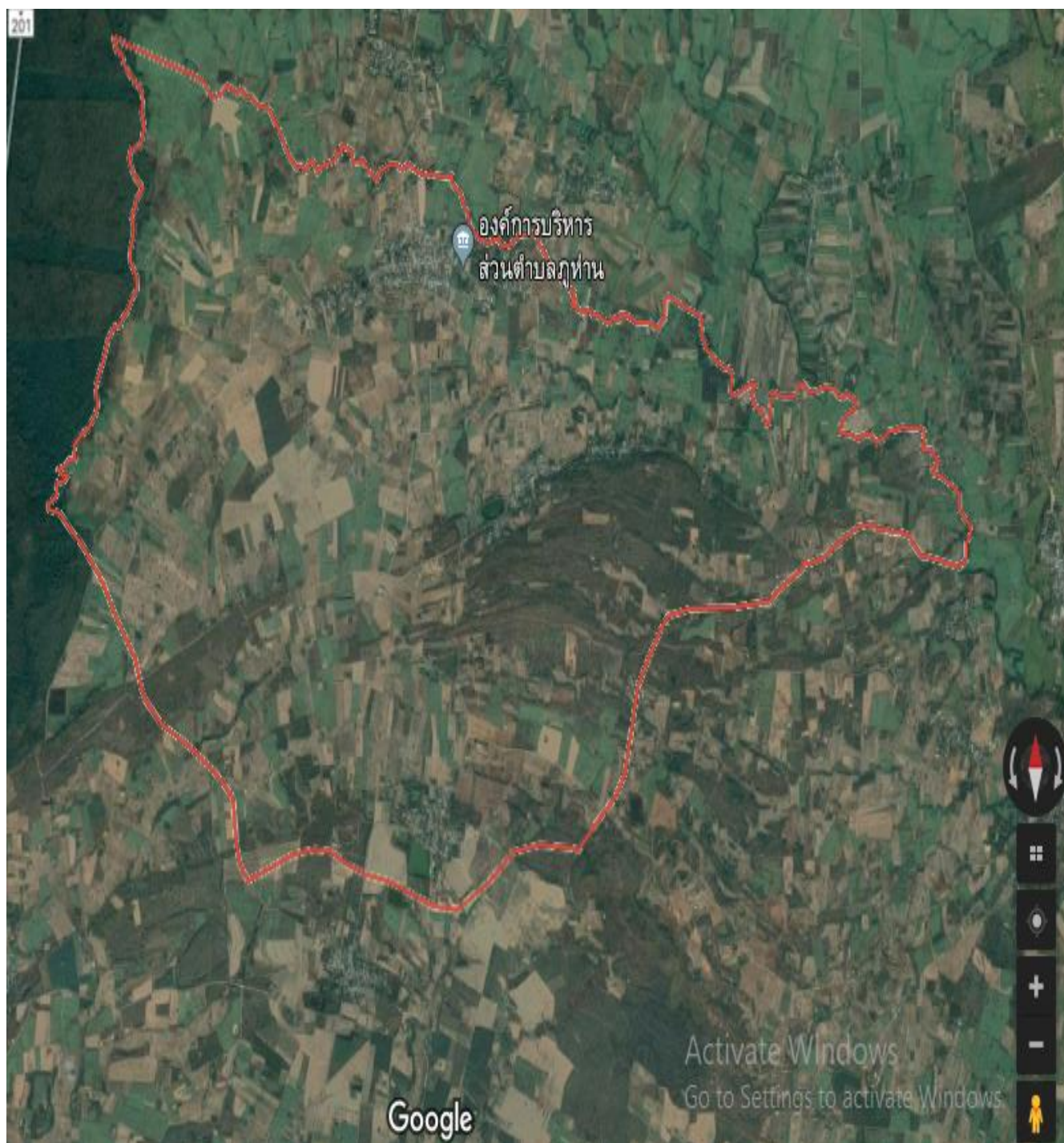
จากสภาพปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลภูห่าน มีภารกิจ อำนาจหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวภายใต้อำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลภูห่าน เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง ได้กำหนดโครงสร้างส่วนราชการตามภารกิจอำนาจหน้าที่และปริมาณงาน ดังนี้

โครงสร้างตามแผนอัตรากำลังใหม่	หมายเหตุ
๑. ปลัด อบต.(นักบริหารงานท้องถิ่น)	
๒. รองปลัด อบต.(นักบริหารงานท้องถิ่น)	
๓. สำนักปลัด อบต.	
๓.๑ งานบริหารทั่วไป	๔ งาน
๓.๒ งานนโยบายและแผน	
๓.๓ งานกฎหมายและคดี	
๓.๔ งานสวัสดิการและพัฒนาชุมชน	
๔. กองคลัง	
๔.๑ งานการเงิน	๔ งาน
๔.๒ งานบัญชี	
๔.๓ งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้	
๔.๔ งานทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ	
๕. กองช่าง	
๕.๑ งานก่อสร้าง	๒ งาน
๕.๒ งานออกแบบและควบคุมอาคาร	
๖. กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	
๖.๑ งานบริหารการศึกษา	
๖.๒ งานส่งเสริมการศึกษาศาสนาและ วัฒนธรรม	๓ งาน
๖.๓ งานกิจการโรงเรียน	
๖.๓.๑ โรงเรียนบ้านทุ่งเขือก	
๖.๓.๒ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.ภูท่าน	
๗.หน่วยงานตรวจสอบภายใน	
๗.๑ งานตรวจสอบภายใน	๑ งาน

--	--

๗

แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลภูท่าน
อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง ตำบลภูห่านมีหมู่บ้าน จำนวน ๗ หมู่บ้าน ประกอบด้วย

หมู่ที่ ๑ บ้านหนองปลาชีว

หมู่ที่ ๒ บ้านหนองตาไถ่

หมู่ที่ ๓ บ้านโนนงาม

หมู่ที่ ๔ บ้านทุ่งเชือก

หมู่ที่ ๕ บ้านโนนสะอาด

หมู่ที่ ๖ บ้านโนนสูง

หมู่ที่ ๗ บ้านสว่างสามัคคี

ตารางแสดงรายชื่อผู้ปกครองหมู่บ้านและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภูห่าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	สมาชิก อบต.	ตำแหน่งในสภาฯ
๑	บ้านหนองปลาชีว	นายเกียงจันทร์ กองสูง	นายสุพล พลคงนอก	สมาชิกสภา อบต.
๒	บ้านหนองตาไถ่	นายสิทธิชัย พิมพ์เพ็ง	นายเจริญ ถนอมผล	ประธานสภาฯ
๓	บ้านโนนงาม	นายบัณฑิต ทองเทียม	นายสวัสดิ์ ทรัพย์พัฒนามงคล นายสมคิด ดีมูล	สมาชิกสภา อบต. สมาชิกสภา อบต.
๔	บ้านทุ่งเชือก	นางสมจิต สิงห์ชัย	นายอำพร ไชหงษา นายเจริญ กล้าหาญ	สมาชิกสภา อบต. สมาชิกสภา อบต.
๕	บ้านโนนสะอาด	นายสุพรรณ ครองยุต	นายสายัญ โม้แก้ว	สมาชิกสภา อบต.
๖	บ้านโนนสูง	นายหนูเทียน มังกร (กำนันตำบลภูห่าน)	นายไชยพศ สมลือแสน	รองประธานสภาฯ
๗	บ้านสว่างสามัคคี	นายวิทยา อุสาชน	นายสมปอง กะนุงค์ นายสำนงค์ ขำขันมะลี	สมาชิกสภา อบต. สมาชิกสภา อบต.

๒.๒ การเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งครั้งล่าสุด คือ การเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕ มีจำนวนผู้มีสิทธิทั้งหมด ๓,๕๕๑ คน มีผู้มาใช้สิทธิรวมทั้งสิ้น ๒,๖๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๕๕

****จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒) จำนวน ๓,๘๑๗ คน**

๓.ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ลำดับที่	บ้าน	หมู่ที่	จำนวน (คน)			จำนวน(ครัวเรือน)
			ชาย	หญิง	รวม	
๑	บ้านหนองปลาชีว	๑	๔๓๗	๔๕๗	๘๙๔	๒๑๗
๒	บ้านหนองตาไถ่	๒	๓๑๓	๒๙๐	๖๐๓	๒๘๖
๓	บ้านโนนงาม	๓	๓๐๑	๒๙๓	๕๙๔	๑๕๐
๔	บ้านทุ่งเชือก	๔	๔๓๐	๔๐๔	๘๓๔	๒๑๒
๕	บ้านโนนสะอาด	๕	๕๐๗	๔๙๖	๑,๐๐๓	๒๒๓
๖	บ้านโนนสูง	๖	๒๔๘	๒๓๘	๔๘๖	๑๔๒
๗	บ้านสว่างสามัคคี	๗	๒๗๘	๒๖๙	๕๔๗	๑๕๐
รวม			๒,๕๑๔	๒,๔๔๗	๔,๙๖๑	๑,๓๘๐

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น (๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒)

๓.๒ ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ประชากร ขององค์การบริหารส่วนตำบลภูพาน (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒)			
ประชากร	หญิง	ชาย	ช่วงอายุ
จำนวนประชากรเยาวชน	๕๓๗	๕๙๓	อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี
จำนวนประชากร	๑,๕๘๔	๑,๕๕๕	อายุ ๑๘ - ๖๐ ปี
จำนวนประชากรผู้สูงอายุ	๓๑๗	๓๗๕	อายุมากกว่า ๖๐ ปี
รวม	๒,๔๓๘	๒,๕๒๓	ทั้งสิ้น ๔,๙๖๑ คน

หมายเหตุ : ข้อมูลจากสำนักทะเบียนอำเภอสีชมพู ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑ แห่ง
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ประจำปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

ที่	ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ที่ตั้ง	พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวนนักเรียน
-----	------------------------	---------	----------------------------

		หมู่ที่	ชาย	หญิง	รวม
๑	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอบต.ภูห่าน	๒	๒๖	๓๕	
รวม			๒๖	๓๕	๖๑

๑๐

➔ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนทองหลาง

- มีครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน ๔ คน

- โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน ๔ แห่ง

โรงเรียนบ้านหนองปลาชีว

โรงเรียนภูห่านศึกษา (ขยายโอกาส)

โรงเรียนบ้านโนนงาม

ข้อมูลโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

ชื่อสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน									
	อนุบาล			ประถมศึกษา						รวม
	อนุบาล ๑	อนุบาล ๒	อนุบาล ๓	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	
๑. โรงเรียนภูห่านศึกษา	-	๒๗	๑๗	๒๑	๑๘	๑๔	๑๔	๑๘	๑๕	๑๔๒
๒. โรงเรียนบ้านหนองปลาชีว	-	๑๒	๖	๑๐	๔	๗	๑๔	๑๑	๑๑	๗๕
๓. โรงเรียนบ้านโนนงาม	๒	๕	๒	๕	๗	๑๓	๖	๔	๙	๕๓
รวมทั้งสิ้น										๑๙๙

หมายเหตุ : ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒

โรงเรียนบ้านทุ่งเขือก (ขยายโอกาส, โรงเรียนในสังกัด)

ข้อมูลโรงเรียนสังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลภูห่าน

ชื่อสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน									
	อนุบาล			ประถมศึกษา						รวม
	อนุบาล ๑	อนุบาล ๒	อนุบาล ๓	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	
๑. โรงเรียนบ้านทุ่งเขือก	๗	๙	๑๐	๒๐	๑๘	๑๖	๘	๑๑	๑๘	๑๑๗

- โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง

ชื่อสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน			
	มัธยมศึกษาตอนต้น			รวม
	ม. ๑	ม. ๒	ม. ๓	
๑. โรงเรียนบ้านทุ่งเขือก	๑๑	๑๕	๘	๓๔

๔.๒ สาธารณสุข

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน ๑ แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ ๑๐๐

๑๑

๔.๓ อาชญากรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลภูพาน ไม่มีปัญหาอาชญากรรมเกิดขึ้น แต่มีเหตุการณ์ลักขโมยทรัพย์สินประชาชน และมีปัญหาวัยรุ่นทะเลาะวิวาทในงานบุญต่างๆ การแก้ไขปัญหา คือการแจ้งเตือนให้ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานของตน ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงผลกระทบ ผลเสียหาย และโทษที่ได้รับจากการเกิดเหตุทะเลาะวิวาท การขอความร่วมมือไปยังผู้นำ การขอคำสั่งจาก ตำรวจ ผู้นำ อปพร. เพื่อระงับเหตุไม่ให้เกิดความรุนแรง แต่จะไม่ให้เกิดขึ้นเลยยังเป็นปัญหาที่ปัจจุบันไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ ทั้งที่มีการร่วมมือกันหลายฝ่าย เป็นเรื่องที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องหาวิธีที่จะแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนต่อไปตามอำนาจหน้าที่ที่สามารถดำเนินการได้

๔.๔ ยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดในองค์การบริหารส่วนตำบลภูพาน จากการที่ทางสถานีตำรวจภูธรสีชมพู ได้แจ้งให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลภูพานทราบนั้นพบว่าในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูพานมีผู้ที่ติดยาเสพติดแต่เมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นถือว่าน้อย และยังไม่พบผู้ค้า เหตุผลก็เนื่องมาจากกว่าได้รับความร่วมมือกับทางผู้นำ ประชาชน หน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลภูพานที่ช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำ การแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลภูพานสามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ ถ้านอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ ก็เป็นเรื่องของอำเภอหรือตำรวจแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลวังโพธิ์ก็ได้ให้ความร่วมมือมาโดยตลอด

ตามท้องที่องค์การบริหารส่วนตำบลภูพาน ได้ดำเนินโครงการสำรวจข้อมูลพื้นฐานในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูพานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อนำผลการสำรวจมาพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลภูพานได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

- (๑) ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
- (๒) รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
- (๓) ประสานการทำบัตรผู้พิการ
- (๔) ดำเนินโครงการการจ้างนักเรียน/นักศึกษาทำงานช่วงปิดภาคเรียน
- (๕) ดำเนินการโครงการฝึกอบรมทักษะอาชีพให้กับประชาชนทั่วไป
- (๖) ดำเนินโครงการสงเคราะห์ครอบครัวผู้ยากไร้ที่ตกเกณฑ์ จปฐ.
- (๗) ดำเนินโครงการสร้างและซ่อมที่อยู่อาศัยให้กับผู้ยากไร้ รายได้น้อย ผู้ด้อยโอกาสไร้ที่

พึ่ง

- (๘) อุดหนุนกองทุนสวัสดิการชุมชน
- (๙) ประสานการให้ความช่วยเหลือของจังหวัด อำเภอ หน่วยงานต่างๆ ที่ให้การสนับสนุน

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมของตำบลภูห่านมีถนนสายหลักคือ เส้นทางบ้านหนองตาไถ่ – บ้านหนองปลาชี ตำบลภูห่าน ใช้ในการเดินทางไปอำเภอชุมแพ อำเภอสีชมพู และจังหวัดขอนแก่น เส้นทางที่ ๒ ถนนสายบ้านหนองปลาชี – บ้านโนนงาม ใช้ในการเดินทางไปอำเภอชุมแพ และเดินทางไปจังหวัดเลย

๕.๒ การไฟฟ้า

การขยายเขตไฟฟ้า ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน คิดเป็น ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ปัญหาคือ ไฟฟ้าส่องสว่างทางหรือที่สาธารณะยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด เนื่องจากพื้นที่ที่มีความต้องการให้ติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างนั้นยังไม่เป็นที่สาธารณะ องค์การบริหารส่วนตำบลจึงไม่สามารถดำเนินการได้เช่นเดียวกับถนน การแก้ปัญหาคือ ประสานความร่วมมือกันหลายๆ ฝ่าย เพื่อที่จะทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ และวิธีการที่จะดำเนินการแก้ไขอย่างไร ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ตั้งงบประมาณในส่วนนี้ไว้แล้ว และได้แจ้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงเหตุผลเพื่อที่จะได้ช่วยกันแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน

๕.๓ การประปา

การประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลภูห่านทุกหมู่บ้านสามารถให้บริการได้ครอบคลุมทุกหลังคาเรือน คิดเป็น ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ องค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้นำโครงการเกี่ยวกับพัฒนาแหล่งน้ำบรรจุในแผนพัฒนาสี่ปีเพื่อที่จะพิจารณาดำเนินการในปีต่อไป เมื่อมีงบประมาณและความจำเป็นก็สามารถดำเนินโครงการได้ต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนต่อไป แหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตน้ำประปาได้จาก สระน้ำหนองใหญ่ แหล่งน้ำผิวดิน

๕.๔ โทรศัพท์

ปัจจุบันในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภูห่าน ไม่มีโทรศัพท์สาธารณะ เนื่องจากประชาชนได้นิยมใช้โทรศัพท์ส่วนบุคคลแทน ซึ่งสามารถติดต่อสื่อสารได้รวดเร็ว และสามารถใช้บริการอินเทอร์เน็ตได้ เช่น โทรศัพท์มือถือ สำหรับสถานที่ราชการ ยังคงใช้ระบบโทรศัพท์พื้นฐานในการติดต่อสื่อสาร ใช้อยู่

๕.๕ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

ที่ทำการไปรษณีย์ (หน่วยบริการ) จำนวน ๑ แห่ง

- มีหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านมีครบทั้ง ๗ หมู่บ้าน
- มีบริการให้ใช้อินเทอร์เน็ตฟรี ที่สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลภูห่าน
- องค์การบริหารส่วนตำบลภูห่าน มีวัสดุ ครุภัณฑ์ในการปฏิบัติหน้าที่ แต่ก็มีบาง

รายการที่ยังขาดแคลนเนื่องจากมีงบประมาณไม่เพียงพอ วัสดุ ครุภัณฑ์ต่างๆ นั้นมีไว้สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลภูห่านในการดำเนินการกิจบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนเท่านั้น แต่หากประชาชนเดือดร้อน หรือหน่วยงานอื่นเดือดร้อน ก็สามารถมายืมใช้ได้

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภูพาน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมี กิจกรรมการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ทำนา รองลงมา คือ ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ รับจ้าง นอกจากนี้ยังมี กิจกรรมอื่นๆ ซึ่งไม่สามารถจำแนกเป็นรายหมู่บ้านได้ คือ ทำสวนผลไม้ ตามลำดับ

๑๓

จำนวนผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำไร่-ทำนา ตำบลภูพาน อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

หมู่ที่ ๑ บ้านหนองปลาชีว	จำนวน	๑๑๐	คน
หมู่ที่ ๒ บ้านหนองตาไถ่	จำนวน	๗๗	คน
หมู่ที่ ๓ บ้านโนนงาม	จำนวน	๗๘	คน
หมู่ที่ ๔ บ้านทุ่งเชือก	จำนวน	๑๐๓	คน
หมู่ที่ ๕ บ้านโนนสะอาด	จำนวน	๑๒๔	คน
หมู่ที่ ๖ บ้านโนนสูง	จำนวน	๗๘	คน
หมู่ที่ ๗ บ้านสว่างสามัคคี	จำนวน	๘๐	คน

๖.๒ การประมง

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูพานไม่มีการประมง เป็นการจับปลาตามธรรมชาติในบริเวณใน ครีวเรือนตามฤดูกาลเท่านั้น

๖.๓ การปศุสัตว์

การปศุสัตว์ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูพาน เป็นการประกอบกิจการในลักษณะเลี้ยงใน ครีวเรือนเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม เช่น การเลี้ยงไก่ เป็ด โค สุกร กระบือ เพื่อจำหน่ายและ บริโภคเองในครัวเรือน

๖.๔ การบริการ

- ร้านค้า	จำนวน	๓๗	แห่ง
- อู่ซ่อมรถ/ร้านซ่อม	จำนวน	๖	แห่ง
- โรงสี	จำนวน	๑๘	แห่ง
- ร้านขายของเก่า	จำนวน	๑	แห่ง
- ร้านขายอุปกรณ์ภูพาน	จำนวน	-	แห่ง
- ร้านคอมพิวเตอร์	จำนวน	๑	แห่ง
- ร้านเสริมสวย	จำนวน	๓	แห่ง
- บ้านเช่า	จำนวน	๕	แห่ง
- ทำกระถางดอกไม้	จำนวน	๑	แห่ง
- จำหน่ายติดตั้งประตูมุ้งลวด	จำนวน	๑	แห่ง
- เสาส่งสัญญาณโทรศัพท์ ทรูมูฟ	จำนวน	๑	แห่ง
- น้ำดื่ม	จำนวน	๑	แห่ง

: ที่มา กองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลภูพาน (ข้อมูล ณ วันที่ พฤษภาคม ๒๕๖๒)

๖.๕ การท่องเที่ยว

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภูพาน ไม่มีแหล่งท่องเที่ยว แต่ได้ส่งเสริมการ ท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นในพื้นที่ เช่น การจัดงานประเพณีต่างๆ และส่งเสริมกิจกรรมของวัด

๖.๖ อุตสาหกรรม

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูพานไม่มีอุตสาหกรรม

๖.๗ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

- กลุ่มเลี้ยงปลา	๖	กลุ่ม
- กลุ่มเลี้ยงเป็ด	๑	กลุ่ม
- กลุ่มเลี้ยงไก่	๒	กลุ่ม
- กลุ่มเย็บผ้า	๒	กลุ่ม
- กลุ่มแม่บ้านพัฒนา	๑	กลุ่ม
- กลุ่มทำไม้กวาด	๒	กลุ่ม
- กลุ่มเลี้ยงไหม	๒	กลุ่ม
- กลุ่มปลูกแตง	๒	กลุ่ม
- กลุ่มปลูกพริก	๒	กลุ่ม
- กลุ่มเพาะพันธุ์ยางพารา	๑	กลุ่ม
- กลุ่มกล้วยฉาบ	๑	กลุ่ม
- กลุ่มเลี้ยงหมู	๔	กลุ่ม
- กลุ่มทอเสื่อขิด	๒	กลุ่ม
- กลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีด	๑	กลุ่ม
- กลุ่มรีไซเคิล(เก็บของเก่า)	๑	กลุ่ม
- กลุ่มไร่อ้อย	๓	กลุ่ม
- กลุ่มศูนย์เรียนรู้ชุมชน	๑	กลุ่ม

๑๔

ที่มา : งานพัฒนาชุมชน สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลภูพาน , พฤษภาคม ๒๕๖๒

๖.๘ แรงงาน

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรที่มีอายุ ๑๕ – ๖๐ ปี อยู่ในกำลังแรงงาน ร้อยละ ๙๕ เมื่อเทียบกับอัตราส่วนกับจังหวัด ร้อยละ ๙๓.๙๙ ซึ่งสูงกว่ามาก แต่ค่าแรงในพื้นที่ต่ำกว่าระดับจังหวัด โดยเฉพาะแรงงานด้านการเกษตร ประชากรอายุระหว่าง ๒๕ – ๕๐ ปี บางส่วน ไปรับจ้างทำงานนอกพื้นที่ รวมทั้งแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศ ปัญหาที่พบคือ ประชากรต้องไปทำงานนอกพื้นที่ในเมืองที่มีโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ห้างร้านใหญ่ๆ เพราะในพื้นที่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการจ้างแรงงานเยอะ เพราะพื้นที่ส่วนมากเป็นที่อยู่อาศัย ปัญหานี้ยังไม่สามารถแก้ไขได้

๗.ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๗.๑ การนับถือศาสนา

ประชาชนร้อยละ ๙๘ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูพานนับถือศาสนาพุทธ

๗.๒ ประเพณีและงานประจำปี

- ประเพณีวันสงกรานต์ ประมาณเดือน เมษายน
- ประเพณีวันเข้าพรรษา ออกพรรษา ประมาณเดือน กรกฎาคม ตุลาคม

๗.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนในเขตพื้นที่ได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วิธีการทอ

เสื่อจากต้นกก

ภาษาถิ่น ประชาชนสาวนใหญ่พูดภาษาอีสาน ภาษาราชการจะใช้ภาษาไทย
๗.๔ สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

๑๕

สินค้าภายในท้องถิ่นยังเป็นแบบซื้อขายในท้องถิ่นยังไม่ได้พัฒนาเป็นสินค้าพื้นเมือง

๘. ทรัพยากรธรรมชาติ

๘.๑ น้ำ

- ลำน้ำ ลำห้วย	จำนวน	๘	สาย
- บึง/หนองน้ำ	จำนวน	๑๔	แห่ง

๘.๒ ป่าไม้

เขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูห่าน มีป่าไม้ติดกับเขาภูห่านประมาณ ๗๐๐ ไร่

๘.๓ ภูเขา

เขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูห่าน มีภูเขา คือ ภูเขาภูห่าน อยู่ในเขตบ้านหนองปลาชีว
หมู่ที่ ๑ ตำบลภูห่าน อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

๘.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลภูห่านส่วนมากเป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูก เป็นที่นา ไร่
สวน ที่อยู่อาศัย ร้านค้า สถานประกอบการ ตามลำดับ และมีป่าไม้ในเขตสาธารณะที่จะอนุรักษ์ไว้
จำนวนไม่มาก ปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติได้เสื่อมโทรม

๙. อื่น ๆ

เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ)

๙.๑ ข้อมูลด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

- ลำน้ำ ลำห้วย	จำนวน	๘	สาย
- บึง/หนองน้ำ	จำนวน	๑๔	แห่ง

ส่วนที่ ๒

ยุทธศาสตร์การพัฒนางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค

๑.๑ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

การจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลภูทอก จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างแผนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ของประเทศไทยกำลังอยู่ระหว่างการการเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติต่อที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติตามมติที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ โดยร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) สรุปย่อได้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติ : กรอบการพัฒนาระยะยาว

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์
“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว
ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
 นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข
 และตอบสนองต่อการบรรลุ
 ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต
 สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้าง
 ความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและ
 เป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปีต่อจากนี้ไป จะประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีสาระสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์ สรุปได้ ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศและช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคงทางการเมือง ขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

(๓) การรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายใน ตลอดจนการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล

(๔) การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ และรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่

๑๘

(๕) การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการฉีกก้างป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ

(๖) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

(๗) การปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวดิ่งสู่แนวนอนมากขึ้น

๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจำเป็นต้องยกระดับผลิตภาพการผลิตและการใช้นวัตกรรมในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในสาขาอุตสาหกรรม เกษตรและบริการ การสร้างความมั่นคงและปลอดภัยด้านอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถทางการค้าและการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งการพัฒนาฐานเศรษฐกิจแห่งอนาคต ทั้งนี้ภายใต้กรอบการปฏิรูปและพัฒนาปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ทุกด้าน อันได้แก่โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การพัฒนาทุนมนุษย์ และการบริหารจัดการทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ได้แก่การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมั่น การส่งเสริมการค้าและการลงทุนที่อยู่บนการแข่งขันที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้าเพื่อให้ได้ประโยชน์จากห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาค และเป็นการยกระดับไปสู่ส่วนบนของห่วงโซ่มูลค่ามากขึ้น

(๒) การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ บนฐานของการพัฒนานวัตกรรมและมีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการใช้ดิจิทัลและการค้าที่เข้มข้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและขยายกิจกรรมการผลิตและบริการ โดยมุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับโลกและในระดับภูมิภาคในอุตสาหกรรมหลายสาขา และในภาคบริการที่หลากหลายตามรูปแบบการดำเนินชีวิตและการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนไป รวมทั้งเป็นแหล่งอาหารคุณภาพ สะอาดและปลอดภัยของโลก

- ภาคเกษตร โดยเสริมสร้างฐานการผลิตให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับไปสู่การทำเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพที่เข้มแข็ง และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพและอาหารคุณภาพ สะอาด และปลอดภัย

- ภาคอุตสาหกรรม โดยพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ ยกย่องระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมปัจจุบันที่มีศักยภาพสูง และพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตที่มีศักยภาพ โดยการใช้ดิจิทัลและการค้ามาเพิ่มมูลค่าและยกระดับห่วงโซ่มูลค่าในระดับสูงขึ้น

- ภาคบริการ โดยขยายฐานการบริการให้มีความหลากหลาย มีความเป็นเลิศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการยกระดับบริการที่เป็นฐานรายได้เดิม เช่น การท่องเที่ยว และ

พัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพ ธุรกิจบริการด้านการเงินและธุรกิจบริการที่มีศักยภาพอื่นๆ เป็นต้น

(๓) การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาทักษะผู้ประกอบการยกระดับผลิตภาพแรงงานและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สู่อุตสาหกรรม และพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกร

๑๙

(๔) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมืองพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ จัดระบบผังเมืองที่มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม มีการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง และโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับศักยภาพ

(๕) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในด้านการขนส่ง ด้านพลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและการวิจัยและพัฒนา

(๖) การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลกสร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา กับนานาชาติ ส่งเสริมความร่วมมือกับนานาชาติในการสร้างความมั่นคงด้านต่างๆ เพิ่มบทบาทของไทย ในองค์กรระหว่างประเทศ รวมถึงสร้างองค์ความรู้ด้านการต่างประเทศ

๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศมีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญา มีความเป็นสากล มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรมจริยธรรม รู้คุณค่าความเป็นไทย มีครอบครัวที่มั่นคง กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ

(๒) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึง

(๓) การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์

(๔) การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี

(๕) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทยเสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัวในการบ่มเพาะจิตใจให้เข้มแข็ง

๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เพื่อเร่งกระจายโอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมที่เสมอภาคและเป็นธรรม กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

(๒) การพัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ

(๓) การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย

(๔) การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมทุนทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน

(๕) การพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และมีความมั่นคงด้านน้ำ รวมทั้งมี

ความสามารถในการป้องกันผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติ และพัฒนามุ่งสู่การเป็นสังคมสีเขียว กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การจัดระบบอนุรักษ์ พืชพันธุ์และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

(๒) การวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง ๒๕ ลุ่มน้ำ เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ

๒๐

(๓) การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๔) การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๕) การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ภูมิอากาศ

(๖) การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกระจายบทบาทภารกิจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีธรรมาภิบาลกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีขนาดที่

เหมาะสม

(๒) การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ

(๓) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

(๔) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๕) การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรมและเป็นสากล

(๖) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ

(๗) การปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ

๑.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

เนื่องด้วยในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จะต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่ทั้งนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ได้สิ้นสุดลงและการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ อยู่ระหว่างการดำเนินการและยังไม่ประกาศใช้ แต่ได้กำหนดทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เอาไว้แล้ว

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ขององค์การบริหารส่วนตำบลภูห่าน มีความสอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ จึงได้นำทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าวมาประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ มีรายละเอียดดังนี้

๑) กรอบแนวคิดและหลักการ

ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ประเทศไทยจะยังคงประสบภาวะแวดล้อมและบริบทของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อาทิ กระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรี ความท้าทายของเทคโนโลยีใหม่ๆ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรง ประกอบกับ สภาพการณ์ด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ปัญหาผลิตภาพการผลิตความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นต้น ทำให้

๒๑

การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงจำเป็นต้องยึดกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญ ดังนี้

- (๑) การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (๒) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม
- (๓) การสนับสนุนและส่งเสริมแนวทางการปฏิรูปประเทศ และ
- (๔) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๒) กรอบวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

จากสถานะของประเทศและบริบทการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ประเทศกำลังประสบอยู่ ทำให้การกำหนดวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ยังคงมีความต่อเนื่องจากวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ และกรอบหลักการของการวางแผนที่น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยึดหลักสมดุล ยั่งยืน โดยวิสัยทัศน์ของการพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของประเทศ

๑.๓ แผนพัฒนาภาค/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด/แผนพัฒนาจังหวัด

แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

ร้อยเอ็ด – ขอนแก่น – มหาสารคาม – กาฬสินธุ์

“กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์”

กลุ่มจังหวัด “ร้อยเอ็ด – ขอนแก่น – มหาสารคาม – กาฬสินธุ์” หรือกลุ่ม “ร้อยแก่นสารสินธุ์” เป็นกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มีพื้นที่รวมกันประมาณ ๓๑,๔๒๓ ตารางกิโลเมตร (๑๙,๖๓๙,๒๙๖ ไร่) คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖ ของพื้นที่ทั้งหมดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบ มีภูเขาเตี้ยสลับทางด้านทิศเหนือของร้อยเอ็ดและขอนแก่น และด้านทิศตะวันออกของจังหวัดกาฬสินธุ์มีเทือกเขาภูพาน

ภาพแสดงที่ตั้งกลุ่มจังหวัด “ร้อยแก่นสารสินธุ์”

๒๒

โครงสร้างกลุ่มจังหวัด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง “ร้อยแก่นสารสินธุ์”

ประกอบด้วย

๑. จังหวัดร้อยเอ็ด
๒. จังหวัดขอนแก่น
๓. จังหวัดมหาสารคาม
๔. จังหวัดกาฬสินธุ์

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางให้ความสำคัญและมุ่งเน้นในการพัฒนา ดังนี้

๑. ด้านเกษตรกรรม

- การพัฒนาในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจหลัก (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง) เพื่อให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูง
- ลดการใช้สารเคมีในการเพาะปลูก
- การทำ Zoning เข้ามาบริหารจัดการพื้นที่เพาะปลูก
- บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการเกษตรและการอุปโภค บริโภค
- ให้ความสำคัญกับการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มเพิ่มมูลค่าเพิ่ม
- ทำการเชื่อมโยงการตลาดเพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่

๒. ด้านอุตสาหกรรม การค้า การบริการ

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมืองรองรับการเป็นศูนย์กลางการค้า และการลงทุนของภาค อาทิจเขตอุตสาหกรรม ศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) Contanier Yard หรือ Inland Container Depot และพัฒนาระบบ Logistic ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อขนถ่ายสินค้าสู่ภาคอื่นและสู่

ประเทศเพื่อนบ้าน และการพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มผลิตภาพแรงงานให้สูงขึ้น

- เน้นอุตสาหกรรมสีเขียว

- พัฒนาศักยภาพด้านการศึกษาและบริการด้านสุขภาพ โดยเน้นการยกระดับไปสู่ศูนย์กลางด้านวิชาการ การศึกษาวิจัย และการบริการ ของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง และการเชื่อมโยงสู่อินโดจีน

๓. ด้านการท่องเที่ยว

- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน

- เน้นการท่องเที่ยวโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์ (ภูเวียง และภูเก้า) รวมทั้งส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- สร้างเรื่องราว (Story) และเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดพร้อมทั้งยกระดับพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่สากล

- เชื่อมโยงสินค้า OTOP กับการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่

๒๓

ข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพจังหวัดขอนแก่น

จุดแข็ง (Strength)

๑. มีความได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งของภาคอีสานที่ตั้งอยู่ในแนวระเบียงเศรษฐกิจ EWEC และ NSEC สามารถเชื่อมโยงออกสู่ทะเลตะวันออก
๒. เป็นศูนย์กลางการบริหารและบริการภาครัฐของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งเป็นที่ตั้งสถานกงสุลใหญ่ จีน เวียดนาม ลาว และ เปรู
๓. เป็นแหล่งผลิตพืชอาหาร/พลังงานทดแทนที่สำคัญ เช่น ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง และแหล่งผลิต สัตว์ที่สำคัญ เช่น โคเนื้อ (ลำดับ ๒ ของภาค) และไก่เนื้อ (ลำดับที่ ๔ ของภาค) รวมทั้งเป็นแหล่งแปรรูปอาหาร/เครื่องดื่ม
๔. เป็นศูนย์บริการการแพทย์และสาธารณสุข และการศึกษา
๕. เป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการส่วนกลาง ภูมิภาค และ อบต. รวมแล้วกว่า ๔๕๐ หน่วยงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือ ที่สำคัญในการให้บริการประชาชนและพัฒนาจังหวัด
๖. มีเขื่อนอุบลรัตน์ซึ่งเป็นเขื่อนอเนกประสงค์ใช้ในด้านไฟฟ้า ชลประทาน และแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

จุดอ่อน (Weakness)

๑. ประชากรส่วนใหญ่ยังมีรายได้ต่ำ โดยมีสัดส่วนคนจนเป็นลำดับที่ ๑๐ ของประเทศ ลำดับที่ ๓ ของภาค ลำดับที่ ๒ ของกลุ่ม ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรกรรม
๒. ภาคเกษตรผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำ เนื่องจากระบบชลประทานยังไม่ทั่วถึง ประกอบกับดินขาดความอุดมสมบูรณ์ (ดินเค็ม กรด ทราย) รวมทั้งเกษตรกรขาดความรู้และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีส่งผลให้ผลผลิตต่ำ
๓. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
๔. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย

๕. การผลิตแรงงานไม่ตรงกับความต้องการของตลาด และขาดแคลนแรงงานระดับฝีมือและไร้ฝีมือ โดยเฉพาะภาคเกษตร บริการ
๖. ปัญหาขยะล้นเมือง ประสิทธิภาพในการกำจัดขยะอยู่ในระดับต่ำ รองรับขยะได้เพียง ๓๒๘ ตัน/วัน กำจัดถูกหลักวิชาการ ๑๕๑ ตัน/วัน
๗. ปัญหาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีความหลากหลายมากขึ้น ขาดประสิทธิภาพในการเฝ้าระวังปัญหาและการทำงานเชิงรุก
๘. บุคลากรภาครัฐส่วนใหญ่ยังขาดการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ภาษาอาเซียน เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

โอกาส (Opportunity)

๑. กระแสการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว (UN)
๒. นโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก และส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุนของประชาชน
๓. สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.หรือ TCEB) คัดเลือกให้จังหวัดขอนแก่นเป็น MICE CITY แห่งที่ ๕ ของประเทศไทย

๒๔

๔. ค.ร.ม. มีมติอนุมัติในหลักการ (เมื่อ ๒๒ ก.พ.๕๕) จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมสีเขียวที่จังหวัดขอนแก่น
๕. การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทำให้ตลาดผู้บริโภคเพิ่มขึ้นทำให้ต้องการสินค้าด้านเกษตรเพิ่มขึ้น
๖. ความต้องการบริโภคอาหารปลอดภัย
๗. วิฤตความมั่นคงด้านพลังงาน การปลูกพืชพลังงานทดแทนส่งผลต่อการจัดการที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด
๘. การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน งบฯ ๒ ล้านล้านบาท
๙. การลงทุนบริหารจัดการน้ำ งบฯ ๓.๕ แสนล้านบาท
๑๐. นโยบายส่งเสริมการเกษตรในเขตโซนนิ่ง

ภัยคุกคาม (Threat)

๑. ภัยพิบัติจากผลกระทบสภาวะโลกร้อน เช่น ภัยแล้ง อุทกภัย และอัคคีภัย ส่งผลกระทบต่อการผลิตภาค การเกษตร
๒. ประชากรแฝง และมีการเคลื่อนย้ายประชากรสูง
๓. การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม/บริการ เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากภาคเกษตรไปเป็นที่อยู่อาศัย และธุรกิจบริการ
๔. ประชากรยังมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคแทรกซ้อน (ความดัน เบาหวาน)
๕. ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยมีหลากหลายมากขึ้น เช่น การเดินทางที่สะดวกขึ้น พฤติกรรมการบริโภค และพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไป
๖. ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง/ก๊าซเพิ่มสูงขึ้น

การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ของจังหวัดขอนแก่น

๑. จุดแข็ง+โอกาส(SO)

จังหวัดขอนแก่นเป็นเมืองเศรษฐกิจขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบกับมีความได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงสู่กลุ่มประเทศอนุภูมิภาคน้ำโขง (GMS) และประเทศในกลุ่มประชาคม ASEAN จึงเป็นโอกาสพัฒนาเป็นศูนย์กลางด้านต่างๆ ของ GMS

กลยุทธ์เชิงรุก : ศูนย์กลางการค้า การลงทุน และการบริการ ภายใต้กลยุทธ์ที่สำคัญ คือ

- ศูนย์กลางการค้า การลงทุนและบริการ
- ศูนย์กลางการแพทย์และสาธารณสุข
- ศูนย์กลางการศึกษา
- ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งโลจิสติกส์และศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้า
- ศูนย์กลางการแปรรูปการเกษตรและอุตสาหกรรมสีเขียว
- ศูนย์กลางการประชุมและการท่องเที่ยว

๒. จุดอ่อน+โอกาส(WO)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น ปี ๒๕๕๓-๒๕๕๖ ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ให้ครอบคลุมทุกมิติ ด้วย ๖ ประเด็นยุทธศาสตร์ โดยมีเป้าประสงค์ลักษณะกลยุทธ์เชิง

๒๕

แก้ไขปัญหาและพัฒนาตามภารกิจหน้าที่ตามกฎหมาย เพราะตระหนักในข้อจำกัดในด้านงบประมาณ และภารกิจ รวมถึงขีดความสามารถในการริเริ่มโครงการนำร่องเชิงรุก (Initiative Project)

กลยุทธ์เชิงแก้ไข : ขอนแก่นเมืองน่าอยู่

- เสริมสร้างฐานราก ระบบการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน
- ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงทางสังคม
- เสริมสร้างความมั่นคงภายใน และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
- พัฒนาคุณภาพการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ เพื่อตอบสนองประโยชน์สุขของ

ประชาชน

๓. จุดแข็ง+อุปสรรค(ST)

สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(สศช.) ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาที่สำคัญที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัด ควรนำมาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด คือ

กลยุทธ์เชิงป้องกัน : การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่

- การเชื่อมโยงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- การพัฒนาบุคลากรเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- การยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการ

๔. จุดอ่อน+อุปสรรค (WT)

สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(สศช.) ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาที่สำคัญที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัด อีกประเด็นหนึ่ง ที่ควรนำมาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด คือ

กลยุทธ์เชิงรับ : การรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยมีประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่

- การวางผังเมืองและการบังคับใช้
- การพัฒนาระบบการเตือนภัยและการจัดการป้องกันสาธารณภัย

- การฟื้นฟูดูแลและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

การวิเคราะห์ศักยภาพและตำแหน่งจุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning) ของจังหวัดเพิ่มเติม ประกอบด้วย

๑. ศักยภาพด้านการเป็นเมืองศูนย์กลางของ GMS

- (๑) เป็นเมืองเศรษฐกิจขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางการค้า การลงทุนและการบริการ
- (๒) มีที่ตั้งได้เปรียบทางด้านภูมิ-รัฐศาสตร์ เนื่องจากทำเลที่ตั้งอยู่กึ่งกลางของภูมิภาค ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการ

รวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-region Economic Cooperation หรือ GMS) ซึ่งประกอบด้วยประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ ได้แก่ ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีนตอนใต้ (มณฑลยูนนาน)

- (๓) เป็นศูนย์กลางทางการคมนาคมขนส่ง จังหวัดขอนแก่นมีความพร้อมด้านการพัฒนาระบบเครือข่ายการ

๒๖

คมนาคมและขนส่ง ดังเช่น ท่าอากาศยานนานาชาติขอนแก่นสามารถรองรับจำนวนเครื่องบินได้ ๓๒ เที่ยวบิน/วัน สถานีรถไฟ และมีโครงการพัฒนาระบบรถไฟความเร็วสูงซึ่งมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและเชื่อมโยงตลาดการค้าระหว่างประเทศจีน ประเทศลาว และประเทศไทย

(๔) เป็นที่ตั้งศูนย์กลางการบริหารและบริการของหน่วยงานภาครัฐระดับภาค จังหวัดขอนแก่นมีหน่วยงานภาครัฐส่วนกลางในระดับภูมิภาคประมาณ ๒๖๐ หน่วยงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อภาคเอกชนของไทยและต่างประเทศด้านการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐให้ไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว เช่น สำนักงานหนังสือเดินทางขอนแก่น

- (๕) เป็นประตูสู่กลุ่มประเทศอินโดจีนจากความพร้อมด้านทำเลที่ตั้งและการคมนาคมขนส่ง
- (๖) เป็นที่ตั้งของสถานกงสุลใหญ่ของจีน เวียดนาม ลาว และเปรู

๒. ศักยภาพด้านการเป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ

ปี ๒๕๕๔ GPP จังหวัดขอนแก่นมีมูลค่าจำนวน ๑๕๕,๒๗๒ ล้านบาท เป็นลำดับที่ ๑๖ ของประเทศ และเป็นลำดับที่ ๒ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือรองจากจังหวัดนครราชสีมา

สาขาการผลิตที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดขอนแก่น ในปี ๒๕๕๔ คือ สาขานอกภาคเกษตร มีมูลค่า ๑๓๗,๕๕๙ ล้านบาท ในขณะที่สาขาภาคเกษตรมีมูลค่า ๑๗,๖๗๓ ล้านบาท สาขานอกภาคเกษตร ที่มีมูลค่าอันดับ ๑ คือ สาขาผลิตอุตสาหกรรม มีมูลค่า ๖๐,๙๗๖ ล้านบาท รองลงมา คือ การขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมฯ มีมูลค่า ๑๖,๘๓๓ ล้านบาทและการศึกษา มีมูลค่า ๑๕,๘๒๔ ล้านบาท รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากร (Per Capita GPP) ของจังหวัดขอนแก่น ปี ๒๕๕๔ คือ ๘๑,๘๘๔ บาท อยู่ในอันดับที่ ๑ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นอันดับที่ ๓๔ ของประเทศ (ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี ๒๕๕๔)

๓. ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางการค้าและบริการ จังหวัดขอนแก่นมีการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางในหลายด้าน ได้แก่

(๑) ศูนย์กลางทางการแพทย์ จากการมีหน่วยงานทางการแพทย์ขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพของภาครัฐ เช่น โรงพยาบาลศรีนครินทร์ โรงพยาบาลขอนแก่น และหน่วยงานทางการแพทย์ขนาดใหญ่ของภาคเอกชน เช่น โรงพยาบาลขอนแก่นราม ทำให้มีผู้ใช้บริการทางการแพทย์จากภายในประเทศและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(๒) ศูนย์กลางทางการศึกษา จังหวัดขอนแก่นมีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และเอกชนจำนวน โดยมีส่วนสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพระดับประเทศ ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งมีความพร้อมด้านบุคลากรทางการศึกษาและสถานที่ ทำให้นักศึกษาจากภายในประเทศและจากต่างประเทศสนใจเข้ารับการศึกษามากขึ้น

(๓) ศูนย์กลางทางการขนส่งและโลจิสติกส์ จากความพร้อมด้านท่าเลที่ตั้งและการคมนาคมขนส่ง ส่งผลให้จังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางในการกระจายสินค้าระดับภูมิภาค

(๔) ศูนย์กลางอุตสาหกรรมสีเขียว โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติที่ประชุมอนุมัติหลักการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมสีเขียวในจังหวัดขอนแก่น โดยการจัดตั้งนิคมฯ จะดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนด้านอุตสาหกรรมในจังหวัดมากขึ้น

๒๗

(๕) ศูนย์กลางการประชุมและการท่องเที่ยว ที่ผ่านมามีจังหวัดขอนแก่นมีการจัดการประชุมและการสัมมนาทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติจำนวนมาก เนื่องจากมีสถานที่จัดและสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานทางวิชาการภายในจังหวัดจำนวนมาก เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น สถาบันวิจัยลุ่มน้ำโขง เป็นต้น โดยจังหวัดมีความพยายามที่จะเชื่อมโยงการประชุมและการท่องเที่ยวภายในจังหวัดให้มากขึ้น

๔. ศักยภาพด้านการเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ตามระเบียงเศรษฐกิจ (EWEC)

กลุ่มประเทศเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor หรือ EWEC) เป็นการเชื่อมโยงระหว่าง ๕ ประเทศ คือ จีน เวียดนาม ลาว ไทย และพม่า โดยจังหวัดขอนแก่นเป็นจุดผ่านที่สำคัญของโครงข่ายคมนาคมที่เชื่อมโยงนานาประเทศดังกล่าว ซึ่งจะเป็นโอกาสในการเข้าถึงตลาดต่างประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมและบริการไทย อำนวยความสะดวกด้านการค้าข้ามพรมแดน และขยายฐานการลงทุนไปยังประเทศเพื่อนบ้านและติดต่อกับชาติอื่นๆมากขึ้น

๕. บทบาทการพัฒนาเชิงพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

(๑) เป็นฐานการผลิตพืชอาหารและพืชพลังงานทดแทนของประเทศ

(๒) เป็นฐานอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและเอธานอลของประเทศ

(๓) เป็นประตูการค้า การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับอินโดจีน

(๔) เป็นแหล่งท่องเที่ยวและศึกษาทางโบราณคดี ยุคก่อนประวัติศาสตร์และอารยธรรมขอม

ตำแหน่งจุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning) ของจังหวัดตามแผนพัฒนาจังหวัดขอนแก่น (พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๑) คือ **เมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจและสังคมในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS)**

- ศูนย์กลางการค้า การลงทุน และบริการ
- ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์
- ศูนย์กลางการแพทย์และสาธารณสุข
- ศูนย์กลางการศึกษา
- ศูนย์กลางการประชุมและการท่องเที่ยว
- ศูนย์กลางอุตสาหกรรมสีเขียว

๖. ทิศทางการพัฒนาจังหวัดขอนแก่น ระยะเร่งด่วน (ยุทธศาสตร์ ๓ มิติ) ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาในการพัฒนาภายใน ๓ – ๕ ปี โดยแบ่งการพัฒนาเป็น ๓ มิติ คือ

มิติที่ ๑ ภาคชนบท เป็นการเน้นการพัฒนาในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านนอกเขตเมือง เนื่องจากประมาณร้อยละ ๘๐ ของประชากรในจังหวัดประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงมีความจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาในด้านเกษตร โดยมีแนวทางการพัฒนา คือ

๑) การเพิ่มรายได้

๒๘

■ การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ภาคเกษตรกรรม โดยจำแนกได้ ๔ ประเภท คือด้านกลีกรวม เช่น การทำนา ทำสวนและทำไร่ ด้านปศุสัตว์ เช่น การเลี้ยงวัว เลี้ยงหมู ด้านประมง เช่น การเลี้ยงปลาในกระชัง และด้านป่าไม้ เช่น การปลูกป่าไม้เศรษฐกิจ

ตัวอย่างวิธีการ :

(๑) การให้ความรู้ด้านวิชาการและเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตให้มีผลผลิตต่อไร่มากขึ้นและลดต้นทุนการผลิตให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เช่น การให้ความรู้ด้านการหมุนเวียนพันธุ์ข้าวให้มีความหลากหลาย การให้ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์

(๒) การส่งเสริมการเพาะปลูกพืชหลังนา เช่น ถั่วเขียว ถั่วลิสง ถั่วเหลือง ในช่วงหน้าแล้ง ให้ความช่วยเหลือด้านเมล็ดพันธุ์พืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่การปลูกและเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร

■ การสร้างรายได้เสริมจาก OTOP รวมถึงสินค้าและบริการอื่นในชุมชน

ตัวอย่างวิธีการ :

(๑) การยกระดับมาตรฐานและคุณภาพของสินค้า

(๒) การให้ความรู้และความช่วยเหลือด้านการออกแบบและบรรจุภัณฑ์

(๓) การเพิ่มประสิทธิภาพการตลาด

■ การท่องเที่ยว ซึ่งจะทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและเกิดการกระจายรายได้เพิ่มขึ้นจากกิจกรรมทางธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

ตัวอย่างวิธีการ :

(๑) การเชื่อมโยงจุดแข็งของจังหวัดด้านความพร้อมในการประชุมสัมมนากับการท่องเที่ยวให้มีความต่อเนื่อง

(๒) การสร้างพันธมิตรทางการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดหรือระหว่างประเทศใกล้เคียง

๒) การลดรายจ่าย

▪ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการน้อมนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อลดรายจ่ายส่วนเกินที่ไม่จำเป็นและเรียนรู้การพึ่งพิงตนเองเป็นหลัก

● โครงการช่วยเหลือประชาชนตามนโยบายรัฐบาล โดยดำเนินการและสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล เช่น

(๑) บัตรเครดิตเกษตรกร

(๒) บัญชีครัวเรือน

(๓) จำนำผลผลิตการเกษตร

มติที่ ๒ ภาคชุมชนเมือง จังหวัดขอนแก่นมีคุณลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากจังหวัดอื่น คือมีศักยภาพในการพัฒนาชุมชนเมืองสูง ดังนั้นต้องเน้นพัฒนาทั้งในเชิงรุกและเชิงรับเนื่องจากอาจก่อให้เกิดปัญหาหากมีการป้องกันหรือรับมือความเจริญไม่เพียงพอ โดยมีแนวทางการพัฒนา คือ

๑) ด้านการส่งเสริมการค้า การลงทุน ให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มการจ้างงานและลดการเคลื่อนย้ายแรงงาน

๒๙

▪ การพัฒนาบริการภาครัฐ โดยนำข้อได้เปรียบของจังหวัดซึ่งมีหน่วยงานรัฐจำนวนมากอยู่ภายในจังหวัดเพื่ออำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการประชาชนและนักลงทุน

ตัวอย่างวิธีการ :

(๑) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ให้คำปรึกษาและศูนย์ประสานหน่วยงานรัฐครบวงจรแก่นักลงทุน

(๒) บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐและเอกชนในการพัฒนาเศรษฐกิจ

(๓) โครงการพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีคุณภาพ

๒) ด้านการบูรณาการจัดระเบียบชุมชนเมือง ให้ชุมชนเมืองน่าอยู่

▪ การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับเมือง มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีระบบผังเมือง โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคเหมาะสมกับการใช้งาน เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า การลงทุน รวมไปถึงตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่

ตัวอย่างวิธีการ :

(๑) ปรับผังเมืองและเส้นทางการจราจรในเมืองลดปัญหาการจราจรหนาแน่น

(๒) พัฒนาระบบขนส่งมวลชน เช่น รถโดยสารประจำทาง รถไฟฟ้าความเร็วสูง

(๓) ส่งเสริมและกวดขันวินัยจราจร

๓) การลดผลกระทบจากการเติบโตของเมือง

▪ การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จากผลกระทบของการอุปโภคบริโภค เช่น มลภาวะ น้ำเสีย

ตัวอย่างวิธีการ :

(๑) ตั้งโรงงานแปรรูปขยะเป็นพลังงานไฟฟ้า

(๒) สร้างบ่อบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงแหล่งน้ำธรรมชาติ

- การลดและป้องกันปัญหาอาชญากรรม

ตัวอย่างวิธีการ :

- (๑) บริหารจัดการที่อยู่อาศัยให้เหมาะสม ลดชุมชนแออัด
- (๒) ติดตั้งกล้อง CCTV ดูแลความปลอดภัยในเมือง

มติที่ ๓ ขยายโอกาส จากศักยภาพและความพร้อมในหลายด้านของจังหวัดขอนแก่น จึงควรมุ่งมั่นที่จะขยายโอกาสเพื่อให้เกิดการพัฒนาความเจริญไปสู่ระดับสากล โดยมีแนวทางการเตรียมพร้อม คือ

๑) เพิ่มศักยภาพการเป็นมหานครแห่งอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษา การค้าการลงทุน การแพทย์ การคมนาคมขนส่ง การท่องเที่ยว การประชุม และอุตสาหกรรม

๒) การเตรียมความพร้อมทรัพยากรบุคคลให้มีความพร้อมรับความเป็นสากล โดยมุ่งเน้นทักษะด้านภาษาต่างประเทศทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน

๓) การป้องกันผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการช่วยเหลือภาคส่วนที่ยังอ่อนแอและขาดความพร้อม เช่น ภาคการเกษตร ภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะต้องเพิ่มมาตรฐานและคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

๓๐

แผนพัฒนาจังหวัดขอนแก่น

นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ จังหวัดขอนแก่นกำหนดให้เป็นเมืองสำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีการวางรากฐานการพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ส่งผลให้ในปัจจุบันจังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลางความเจริญในทุกด้านของภูมิภาค ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหา ที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วทิศทาง เช่น ปัญหาการจราจร ปัญหาปริมาณขยะ ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจ จังหวัดขอนแก่นจึงได้มีการกำหนดกรอบทิศทาง การพัฒนาให้มีความชัดเจนและรัดกุมเพื่อให้สามารถนำศักยภาพภายในที่มีใช้พัฒนาเมืองทั้งในเชิงรุกและเชิงรับได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้การพัฒนาจังหวัดเป็นไปอย่างยั่งยืน เกิดประโยชน์สุขที่แท้จริงต่อประชาชนและก้าวสู่ความเป็นมหานครแห่งอาเซียน จึงกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาจังหวัดขอนแก่น ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๑) ดังนี้

วิสัยทัศน์ : ขอนแก่นเมืองน่าอยู่ ศูนย์กลางเชื่อมโยงการค้า การลงทุน และการบริการของกลุ่มประเทศ

อนุภูมิภาคน้ำโขง

เป้าประสงค์ (OBJECTIVE)

๑. อัตราการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น และมีเสถียรภาพ
๒. ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และสร้างความมั่นคงทางสังคม
๓. อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน
๔. ยกระดับการค้า การลงทุน และการบริการให้มีการเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคน้ำโขง และอาเซียน

ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถทางการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมที่มีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การเสริมสร้างความมั่นคง และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง และ
อาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ : การพัฒนาการบริหารภาครัฐ

๑.๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น ประจำปี ๒๕๖๐ -๒๕๖๕
วิสัยทัศน์

“ ขอนแก่นเมืองน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และเมืองหลักเศรษฐกิจของ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ”

พันธกิจ

๑. เสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและพัฒนาให้เป็นเมืองที่น่าอยู่อย่างยั่งยืน
๒. พัฒนาค้นให้มีคุณภาพ มีทักษะในวิชาชีพ มีคุณธรรม และจริยธรรม
๓. จัดการศึกษาในและนอกระบบให้ได้มาตรฐาน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
๔. สร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและแข่งขันได้โดยเชื่อมโยงการค้า การลงทุน การบริการและการท่องเที่ยว

๓๑

๕. พัฒนาโครงข่ายระบบการคมนาคมขนส่ง ระบบบริการสาธารณะ และเครือข่ายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐาน
๖. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์มีความสมดุล และเกิดประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน
๗. สืบสานวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดั่งามของท้องถิ่นให้คงอยู่ ส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๘ ยุทธศาสตร์ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาเมืองและชุมชน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาการศึกษาและศักยภาพพลเมือง
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาการเกษตรยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การเสริมสร้างสุขภาวะ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างเสริมทุนทางสังคมให้เข้มแข็งและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เพื่อการแข่งขัน
ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาการบริหารภาครัฐ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล

ประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย ๘ ยุทธศาสตร์ ๔๔ แนวทางการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม ประกอบด้วย ๕ แนวทางการพัฒนา ดังนี้

- ๑.๑ พัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ชุมชนเมือง และชนบท อย่างทั่วถึงและเป็นระบบ
- ๑.๒ พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพระบบเครือข่ายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่นให้มี
ประสิทธิภาพได้มาตรฐาน

- ๑.๓ พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนระบบการรักษาความปลอดภัย ในเขตเมืองและชุมชนแบบมีส่วนร่วม
- ๑.๔ ส่งเสริม สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุขอย่างเป็นระบบครบวงจร
- ๑.๕ สร้างวินัยประชาชน และความร่วมมือในการดูแลความเป็นระเบียบชุมชน การจราจรและการลดอุบัติเหตุ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย ๕ แนวทางการพัฒนา ดังนี้

- ๒.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเส้นทางคมนาคมขนส่งให้ได้มาตรฐานและให้ทั่วถึง
- ๒.๒ พัฒนาระบบการให้บริการขนส่งมวลชนให้ได้มาตรฐาน สะดวก สะอาดและปลอดภัย
- ๒.๓ พัฒนาจังหวัดเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและเป็นศูนย์กลางการพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างสมดุล
- ๒.๔ พัฒนาพื้นที่สีเขียวและปรับปรุงภูมิทัศน์ที่สวยงาม เหมาะสม
- ๒.๕ สนับสนุนชุมชน หน่วยงาน ผู้ประกอบการในการพัฒนาระบบสุขภาพ และรักษาความสะอาดของครอบครัว ชุมชน (ถังดักไขมัน บึงประดิษฐ์ ตลาด ทางระบาย การกำจัดของเสีย)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาการศึกษาและศักยภาพพลเมือง ประกอบด้วย ๗ แนวทางการพัฒนา ดังนี้

- ๓.๑ พัฒนาคุณภาพการศึกษาพื้นฐานในระบบให้ได้มาตรฐานและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ

๓๒

- ๓.๒ เพิ่มโอกาสทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับประชาชนทุกเพศวัยอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

- ๓.๓ พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการกีฬาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศและมุ่งสู่กีฬามืออาชีพ และการกีฬา/นันทนาการเพื่อออกกำลังกาย

- ๓.๔ ส่งเสริม สนับสนุนและการพัฒนาการประกอบอาชีพ/ทักษะฝีมือ ที่เหมาะสมตรงศักยภาพของประชาชน

- ๓.๕ ส่งเสริมและปลูกฝังค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ

- ๓.๖ เพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์แก่เด็กและเยาวชน กิจกรรมจิตอาสา เพื่อการใช้ทักษะชีวิตที่ดีเห็นคุณค่าตนเองและสังคม

- ๓.๗ ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยในชุมชนท้องถิ่นและยกระดับทักษะประชาชนในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ๗ แนวทาง ดังนี้

- ๔.๑ บริหารจัดการ อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการและยั่งยืน

- ๔.๒ อนุรักษ์ฟื้นฟูและเพิ่มพื้นที่ป่า ป่าชุมชน และป่าต้นน้ำลำธารให้เกิดความอุดมสมบูรณ์

- ๔.๓ พัฒนาฟื้นฟูแหล่งน้ำ แหล่งน้ำใต้ดินและการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพโดยประชาชนมีส่วนร่วม

- ๔.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะชุมชน สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

- ๔.๕ สร้างสังคมและพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- ๔.๖ ส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือกโซลาร์ฟาร์ม

- ๔.๗ พัฒนาด้านแบบกิจกรรม/สาธิต แนวทางการใช้พลังงานทางเลือกใน อปท.ตามศักยภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาการเกษตรยั่งยืน ประกอบด้วย ๕ แนวทางการพัฒนา ดังนี้

๕.๑ พัฒนาส่งเสริมการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๕.๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้ภาคเกษตร

๕.๓ ยกระดับคุณภาพการผลิตพืชอาหารที่ปลอดภัย (Food Safety) และสนับสนุนการเกษตรอินทรีย์เพื่อภาวะสุขภาพ

๕.๔ สนับสนุนการพัฒนาแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมและนวัตกรรมในพื้นที่

๕.๕ ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การเสริมสร้างสุขภาวะประกอบด้วยแนวทางพัฒนา ๕ แนวทาง ดังนี้

๖.๑ พัฒนาระบบบริการด้านสาธารณสุขให้มีคุณภาพ และเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงเท่าเทียมในระดับปฐมภูมิ

๖.๒ พัฒนาระบบบริการทางสังคมให้มีคุณภาพ และเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงเท่าเทียม

๖.๓ สนับสนุนการฟื้นฟูการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกตามความเหมาะสมและเชื่อมโยงกับการดูแลสุขภาพ

๖.๔ สนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน (อสม) และพัฒนาแบบการบริการประชาชน

๓๓

๖.๕ เฝ้าระวัง ป้องกัน โรคติดต่อ โรคอุบัติใหม่และการเผยแพร่ระบาดในพื้นที่และพัฒนาระบบการส่งต่อร่วมกับหน่วยบริการที่มีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างเสริมทุนทางสังคมให้เข้มแข็ง และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการแข่งขันภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ๕ แนวทาง ดังนี้

๗.๑ เสริมสร้างค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ และวัฒนธรรมที่ดั่งามแก่เด็กและเยาวชน

๗.๒ อนุรักษ์สืบสานทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๗.๓ พัฒนาและส่งเสริมเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็งและสามารถแข่งขันได้

๗.๔ พัฒนาส่งเสริม การพาณิชย์การลงทุนและการท่องเที่ยว

๗.๕ ส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบอาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาการบริหารภาครัฐ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ๕ แนวทางดังนี้

๘.๑ ส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่ภาคประชาชน

๘.๒ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมใหม่ในการปฏิบัติงานและบริการประชาชนอย่างต่อเนื่อง

๘.๓ พัฒนาขีดสมรรถนะของบุคลากรให้เพิ่มขึ้นและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

๘.๔ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายของภาคประชาชน

๘.๕ พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารและความโปร่งใสส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลกระทบจากการพัฒนาในท้องถิ่น

๒.ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๑ วิสัยทัศน์

“โปร่งใสตรวจสอบได้ ทรงไว้ซึ่งความถูกต้อง พึ่งน้อมมีงานทำ นำการศึกษาไปมาสะดวก เป็นบวกต่อสิ่งแวดล้อม เพียบพร้อมวัฒนธรรม ก้าวล้ำการกีฬา ปวงประชามีส่วนร่วม”

๒.๒ ยุทธศาสตร์

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่
๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการแข่งขัน
๕. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
๖. ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

๒.๓ เป้าประสงค์

๑. ประชาชนได้รับบริการด้านสาธารณสุขปลอดภัย สาธารณูปการอย่างทั่วถึง
๒. ประชาชนมีสังคมที่ดี คุณภาพชีวิตที่ดี มีแหล่งเรียนรู้มีภูมิคุ้มกันและมีความปลอดภัย

๓๔

๓. ประชาชนมีอาชีพ มีรายได้พอเพียง ในการเลี้ยงตนเองได้
๔. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้านการศึกษาและคนเกษตรมีคุณภาพ
๕. ชุมชนมีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
๖. ประชาชนได้รับบริการด้านความเป็นธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

๒.๔ ตัวชี้วัด

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

๑. จำนวนครั้งในการจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒. ร้อยละของจำนวนผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับการสงเคราะห์ เบี้ยยังชีพ / จำนวนครั้งในการจัดกิจกรรมด้านการกีฬาและนันทนาการ/จำนวนครั้งในการจัด กิจกรรมการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดยาเสพติด / ร้อยละของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนต่อจำนวนประชากรทั้งหมด

ยุทธศาสตร์ที่ ๒

๑. จำนวนถนนที่เพิ่มขึ้นและได้รับการบำรุงรักษา
๒. จำนวน ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นและที่ได้รับการบำรุงรักษา
๓. จำนวนสาธารณูปการที่เพิ่มขึ้นและที่ได้รับการบริการและบำรุงรักษา

ยุทธศาสตร์ที่ ๓

๑. จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการศึกษา/จำนวนครั้งในการจัดกิจกรรมด้านการกีฬาและนันทนาการและการศึกษา

๒. กลุ่มคนเกษตรที่ได้รับการดูแล

ยุทธศาสตร์ที่ ๔

๑. การดำเนินงานตามเศรษฐกิจพอเพียง

- ๒.จำนวนกลุ่มอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมการประกอบอาชีพ
 ๓.จำนวนประชากรที่ได้รับฝึกอบรมการประกอบอาชีพ/พัฒนากลุ่มอาชีพ/จำนวนถนน และแหล่งน้ำได้รับการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๕

- ๑.จำนวนต้นไม้ที่ปลูกในที่สาธารณะเพิ่มขึ้น
 ๒.จำนวนแหล่งน้ำเสียลดลง
 ๓.จำนวนขยะมูลฝอยที่ลดน้อยลง

ยุทธศาสตร์ที่ ๖

- ๑.จำนวนการให้บริการ การบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่เพิ่มขึ้น/จำนวนประชาชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข/จำนวนเครื่องมือเครื่องใช้ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการและการให้บริการประชาชนที่เพิ่มขึ้น
 ๒.จำนวนบุคลากรของหน่วยงานที่ได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงาน
 ๓.จำนวนประชาชนที่ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตยภาคพลเมือง การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน และประชาชนทั่วไป

๓๕

๓.การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

๓.๑ การวิเคราะห์รอบการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ใช้การวิเคราะห์ SWOT Analysis/Demand (Demand Anlysis) /Global Demand และ Trend ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนา อย่างน้อย ต้องประกอบด้วยการวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ,ด้านสังคม,ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

ชื่อปัญหา	สภาพ/ปัญหา	พื้นที่เป้าหมาย	แนวโน้มในอนาคต
๑. ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๑. เส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน/ตำบล/อำเภอหรือระหว่างสถานที่ราชการที่สำคัญไม่สะดวกในการเดินทาง	ทุกหมู่บ้าน	- การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ท้องถิ่นเป็นหน่วยราชการที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากยิ่งขึ้น ประชาชนจะมารับบริการมากขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาเส้นทางคมนาคมให้มีความสะดวก
	๒. ถนนเพื่อการลำเลียงผลผลิตทางการเกษตรไม่เพียงพอทำให้การลำเลียงผลผลิตไม่สะดวกล่าช้า	ทุกหมู่บ้าน	- การเกษตรยังเป็นพื้นฐานหลักทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งหากระบบเศรษฐกิจระดับรากหญ้ามีความแข็งแกร่งการพัฒนาระบบขนส่งการลำเลียงผลผลิตจะช่วยให้ ผลผลิตออกสู่ตลาดได้อย่างสะดวก รวดเร็วและทันต่อความต้องการของผู้บริโภค
	๓. การวางท่อระบายน้ำเสียออกจากบ้านเรือนยังไม่เพียงพอทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขัง	ทุกหมู่บ้าน	- การวางท่อระบายน้ำเสียออกจากบ้านเรือนเป็นปัญหาที่สำคัญต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน
	๔. ไฟฟ้าสาธารณะยังไม่เพียงพอสำหรับจุดที่มีความจำเป็นต้องติดตั้ง	ทุกหมู่บ้าน	- ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินนับวันยิ่งรุนแรงขึ้น การติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะจะสามารถลดปัญหาได้ระดับหนึ่ง
	๕. ไฟฟ้าเพื่อการเกษตรยังไม่เพียงพอสำหรับจุดที่ต้องการไฟฟ้า	หมู่บ้านที่ต้องการไฟฟ้า	- ระบบพลังงานทดแทนจะมีบทบาทสำคัญในอนาคตโดยเฉพาะไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์จะสามารถ

	มีความจำเป็นที่ต้องติดตั้ง	เพื่อการเกษตร	แก้ปัญหาสำหรับพื้นที่ทางไกลคู่สายไฟฟ้า
	๖. ขาดแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคที่เพียงพอ โดยเฉพาะในฤดูแล้งจะรุนแรงมาก	บางหมู่บ้าน	- น้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิตท้องถิ่นต้องดูแลจัดหาให้เพียงพอ
	๗. ขาดระบบบริหารจัดการน้ำที่ดี เนื่องจากในฤดูแล้งจะประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรง	ทุกหมู่บ้าน	- การสร้างระบบบริหารจัดการน้ำถือว่าการเตรียมรับมือกับปัญหาขาดแคลนน้ำได้ดีที่สุดไม่ว่าจะเป็นการสร้างที่กักเก็บน้ำ การสร้างระบบชลประทานการสร้างระบบระบายน้ำ

๓๖

ชื่อปัญหา	สภาพ/ปัญหา	พื้นที่เป้าหมาย	แนวโน้มในอนาคต
๒. ปัญหาด้านสังคม	๑. ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันโรคระบาดต่างๆ ทำให้ยากแก่การป้องกัน	ทุกหมู่บ้าน	- ความเจริญของโลกทำให้ชีวิตประจำวันเปลี่ยนแปลง การวางแผนชีวิตที่ดีจะทำได้ อยู่รอดในสังคม
	๒. ประชาชนขาดความสนใจในการรักษาสุขภาพ และปัญหาด้านสุขอนามัย	ทุกหมู่บ้าน	- สภาพอากาศ ฤดูกาลของโลกเปลี่ยนแปลงไป การดูแลสุขภาพจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง
	๓. ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ที่ยากจน ไม่มีผู้ดูแลทำให้ต้องดำรงชีวิตอยู่ด้วยความยากลำบาก	ทุกหมู่บ้าน	- ระบบครอบครัวมีแนวโน้มเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น สถานะทางเศรษฐกิจจะเปราะบาง ไร้เดียงสาคนมุ่งเอาตัวรอดและเห็นแก่ตัว
	๔. การแพร่ระบาดของยาเสพติด ยังคงมีอยู่ในสังคม เนื่องจากขาดความต่อเนื่องในการปราบปรามและป้องกันปัญหา	ทุกหมู่บ้าน	- มีการพัฒนาวิธีการขนส่งยาเสพติดในรูปแบบใหม่ ทำให้ยากแก่การป้องกันและสกัดกั้น วิธีที่จะบรรเทาปัญหาได้ก็คือการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม โดยเน้นที่สถาบันครอบครัว
๓. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ	๑. ประชาชนมีความยากจนมีภาระหนี้สินจำนวนมาก เนื่องจากยังขาดการวางแผนการประกอบอาชีพที่ดี	ทุกหมู่บ้าน	- ความเจริญของโลกทำให้ชีวิตประจำวันเปลี่ยนแปลง การวางแผนชีวิตที่ดีจะทำได้ อยู่รอดในสังคม
	๒. ขาดอาชีพเสริมนอกฤดูกาลทำการเกษตร ไม่มีอาชีพที่แน่นอนทำให้โอกาสที่จะพัฒนาและสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน	ทุกหมู่บ้าน	- สภาพอากาศ ฤดูกาลของโลกเปลี่ยนแปลงไป การพึ่งพาการเกษตรตามฤดูกาลอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะสร้างชุมชนเข้มแข็ง

	๓. ขาดการรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งกลุ่มนับว่าเป็นพลังสำคัญในระบบเศรษฐกิจของชุมชน	ทุกหมู่บ้าน	- ระบบการผลิตแบบกลุ่มจะช่วยให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ดีกว่าทั้งด้านต้นทุนแรงงานและผลผลิต
๔. ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑. พื้นที่ป่าสีเขียวลดลง เนื่องจากการบุกรุกถางป่า	ทุกหมู่บ้าน	- หากยังมีการทำลายป่าไปเรื่อยจะทำให้เกิดปัญหาระบบนิเวศ ปัญหาฝนแล้ง
	๒. ขยะและสิ่งปฏิกูลถือว่าเป็นสิ่งที่กำลังจะสร้างปัญหาให้กับชุมชนกลายเป็นปัญหาที่ยากจะแก้ไข	ทุกหมู่บ้าน	- ควรจะมีการสร้างระบบบริหารจัดการการกำจัดขยะอย่างถูกวิธีโดยไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากนับวันปริมาณขยะที่กำจัดยาก ขยะมีมลพิษจะยิ่งมากขึ้น

๓๗

ชื่อปัญหา	สภาพ/ปัญหา	พื้นที่เป้าหมาย	แนวโน้มในอนาคต
๕. ปัญหาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	๑. ประชาชนยังขาดความสนใจในด้านการมีส่วนร่วม ด้านการเมืองการปกครองและการบริหารหรือพัฒนาท้องถิ่น ทำให้การดำเนินงานเป็นเพียงการแก้ไขปัญหของบุคคลบางกลุ่ม	ทุกหมู่บ้าน	- การพัฒนาและการแก้ไขปัญหาหรือการวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย
	๒. ประชาชนไม่เข้าใจระบบบริหารของ อบต. ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในการติดต่อประสานงานอยู่บ่อยครั้ง	ทุกหมู่บ้าน	- อบต. เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนและนับวันภารกิจจะเพิ่มมากขึ้นดังนั้นการสร้าง ความเข้าใจกับประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญ
	๓. ข้าราชการหรือพนักงาน ต้องปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดีที่สุดมากกว่าที่เป็นอยู่	พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง	- การบริหารที่ดีขององค์กรเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของผู้รับบริการดังนั้นข้าราชการผู้ปฏิบัติงาน ต้องมีจิตสำนึกในการให้บริการที่ดี
	๔. ระบบบริหารจัดการของภาครัฐยังมีกฎระเบียบที่มาก ทำให้การบริการประชาชนยังขาดความคล่องตัวและมีขั้นตอนมาก	พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง	- การอธิบายและการประชาสัมพันธ์การทำความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ได้ทราบถึงบทบาทและวิธีการบริหารงานวิธีการทำงานของ อบต.
	๕. ประชาชนยังขาดกระบวนการเรียนรู้ด้านการเมืองการปกครอง ทำให้กระบวนการตรวจสอบทางการเมืองยังอ่อนแอ	ทุกหมู่บ้าน	- การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยประชาชนเพื่อประชาชน ดังนั้นการพัฒนาองค์กรความรู้ด้านการเมืองการปกครองจะทำให้สังคมเกิดความสมดุล

๓.๒ การประเมินสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง

จุดแข็ง (S: Strengths)

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลภูพาน เป็นองค์กรที่สามารถกำหนดแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่
๒. มีบุคลากรเพียงพอและมีความรู้ความสามารถถึงมีเครื่องมือและอุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติงาน
๓. เป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากที่สุด
๔. ประชาชนมีคุณภาพ และมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน และคุณภาพชีวิต
๕. มีโรงเรียนประถมศึกษา ๔ แห่ง (รวมโรงเรียนขยายโอกาส ๑ แห่ง) สามารถรองรับการเรียนของนักเรียนได้อย่างเพียงพอ และมีการถ่ายโอนสถานศึกษา (โรงเรียนประถมศึกษา) มาสังกัด อบต. จำนวนหนึ่งแห่ง
๖. มีผู้นำชุมชนมีความสมานสามัคคีไม่มีปัญหาในการปกครองและบริหารการพัฒนา

๓๘

๗. มีองค์การบริหารส่วนตำบล มีศักยภาพเพียงพอที่รองรับการบริการสาธารณะและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน
๘. มีการประสานความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับส่วนราชการในพื้นที่

จุดอ่อน (Weakness)

๑. ท้องถิ่นมีงบประมาณไม่เพียงพอกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น
๒. การบริหารงบประมาณยังไม่สามารถกระจายงบประมาณเพื่อบริหารงานและการพัฒนาได้ครอบคลุมการพัฒนาท้องถิ่นในทุกด้าน
๓. การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการทำลายสิ่งแวดล้อมในเขตชุมชนเพิ่มมากขึ้น ก่อให้ปัญหามลภาวะต่อสุขภาพของประชาชน
๔. มีการเคลื่อนย้ายแรงงานสู่เขตเมือง ทำให้ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร และมีผู้สูงอายุและเด็กอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชนมาก
๕. ผลผลิตภาคการเกษตรขาดคุณภาพและมีผลผลิตต่อไร่ต่ำ
๖. ขาดระบบจัดการด้านผังเมือง
๗. เด็กและเยาวชนบางส่วนมีพฤติกรรมไม่ศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น
๘. ผู้ปกครองขาดความมั่นใจสถานศึกษาในพื้นที่นำลูกหลานไปศึกษาสถาบันในอำเภออื่น
๙. การรวมกลุ่มกันเพื่อดำเนินการด้านเศรษฐกิจมีน้อย
๑๐. ขาดระบบจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและประชาชนยังไม่มีความร่วมมือกับส่วนราชการในการจัดการปัญหาด้านนี้

โอกาส (Opportunity)

๑. นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นให้อิสระแก่ท้องถิ่นในการบริหารจัดการงบประมาณและบุคลากรของท้องถิ่น

๒. นโยบายรัฐบาลสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่นเพิ่มขึ้น
๓. กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สนับสนุนให้พัฒนาจังหวัดขอนแก่น เป็นเมืองศูนย์กลางของภูมิภาคในด้านเศรษฐกิจการคมนาคม และการบริการ
๔. จังหวัดขอนแก่นสามารถสนับสนุนงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแผนงานโครงการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
๕. นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และพัฒนาศักยภาพสตรีและเครือข่ายสตรี ให้มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
๖. มีกลุ่มอาชีพที่หลากหลาย สามารถพัฒนาให้เป็นกลุ่มที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืนได้
๗. ได้รับการถ่ายโอนสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสร้างโอกาสในการพัฒนาการศึกษาของประชากรในท้องถิ่นมากขึ้น

อุปสรรค (Threats)

๑. ตำบลภูพานประสบภัยธรรมชาติตามฤดูกาล เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม และปัญหาสิ่งแวดล้อมและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ

๓๘

๒. การไหลบ่าของวัฒนธรรมตะวันตกสู่กลุ่มวัยรุ่นผ่านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดปัญหาสังคม เช่น ติดเกม เล่นการพนัน และมีพฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลต่อสุขอนามัย เช่น โรคอ้วน ความดัน โรคหัวใจ โรคเบาหวาน มีปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาวัยรุ่นทะเลาะวิวาท
๓. ปัญหาโลกร้อน ทำให้สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีพและการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติ
๔. โรคอุบัติใหม่ร้ายแรง เช่น โรคไข้หวัด ๒๐๐๙ H๑N๑ โรคไข้หวัดนก โรคไข้เลือดออกสายพันธุ์ใหม่ คุกคามสุขภาวะของประชาชน
๕. ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกิจการถ่ายโอนไม่สามารถดำเนินการได้ตามระเบียบกฎหมายที่กำหนด ส่งผลต่อการดำเนินงานตามภารกิจถ่ายโอน
๖. ไม่มีพื้นที่สาธารณะที่จะดำเนินการจัดทำสวนสาธารณะและนันทนาการ
๗. มีปัญหาด้านการจัดการเรื่องขยะไม่มีสถานที่ในการกำจัดขยะและขาดงบประมาณในการดำเนินการ
๘. ประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมือในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙. ชุมชนมีความแตกต่างทางฐานะด้านสังคมความเป็นอยู่
๑๐. งบประมาณยังไม่พอเพียงกับสิ่งที่ประชาชนต้องการ
๑๑. ประชาชนขาดความสนใจในการหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำมาปรับใช้กับการดำรงชีพ

